

Pavadinimas: Filosofijos ir kitų mokslų santykis (ar filosofija yra mokslas?). Susipažįstama, gilinamasi ir kritiškai reflektuojamas filosofijos ir kitų mokslų santykis. Keliami tokie klausimai: ar filosofija yra mokslas? Kokia yra kitų mokslų ir kokia filosofijos paskirtis? Filosofijos, kaip mokslų motinos, samprata.

Dalykas: Filosofija

Klasė: III gimnazijos

Pasiekimų sritis: Pažinimo problema

Mokymo(si) turinio tema: Filosofijos ir kitų mokslų santykis (ar filosofija yra mokslas?).

Ilgalaikio plano dalis (nurodoma kokios temos/-ų prieš tai buvo mokomasi): filosofija kaip gyvenimo būdas ir filosofija kaip teorija.

Valandų skaičius nurodytas ilgalaikiame plane: 8

Mokymosi uždaviniai (pamatuojami) ir vertinimo kriterijai:
Įvardins filosofijos apibrėžimą, metodus, sritis.
Sudarys minčių žemėlapi apie filosofijos pagrindus.
Pateiks filosofinių ir nefilosofinių klausimų pavyzdžių, susietų su skirtingais mokomaisiais dalykais mokykloje.
Pateiks argumentų kodėl filosofija yra mokslas ir kodėl ji nėra mokslas.
Pasirinks temą iš kelių siūlomų ir sukurs filosofinę esė pagal vertinimo kriterijus.

Galimi mokymo(si) metodai, siūloma veikla: teksto skaitymas, debatai, diskusiniai klausimai, darbas individualiai ir grupėse, esė rašymas.

Mokymui(si) skirtas turinys, pateikiamas tekstu, vaizdu, su nuorodomis ir pan.

Užduotys, skirtos pasiekti mokymosi uždavinių (vertinimo instrukciją rengti pagal 2 priedą)

Užduotys, skirtos vertinimui ir įsivertinimui (vertinimo instrukciją rengti pagal 2 priedą)

Namų darbai (jei reikia, nurodykite, kokius namų darbus mokiniai turėtų atlikti) dalį šių užduočių mokytojas (-a) gali skirti namų darbams arba savarankiškam darbui.

Siūloma papildoma medžiaga / literatūra / skaitmeninės mokymo priemonės (SMP)
Visos pamokoje naudojamos internetinės svetainės nurodytos prie kiekvienos pamokos temos atskirai.

Reikalingi materialiniai ir technologiniai ištekliai: išmanioji lenta arba projektorius, internetas.

1-2 pamokos

Užduotis Nr. 1. Sudarykite minčių žemėlapi tema – kas yra filosofija?

Aspektai, kuriuos išryškinkite minčių žemėlapyje:

- Kokia filosofijos sąvokos reikšmė?
- Kokie filosofijos metodai?
- Pateikite filosofų, gvildenusių skirtingas tematikas, pavyzdžių.
- Išskirkite filosofijos sritis.
- Parašykite filosofinių klausimų pavyzdžių.

Užduočiai atlikti naudokitės informacija internete (pateikiamos nuorodos), Peter Kunzmann, Franz-Peter Burkard, Franz Wiedmann „Filosofijos atlasu“ (2000), Pegaso serijos knyga „Filosofija“.

Užduotis Nr. 2. Perskaitykite I ir II skyrius (p. 7-29) iš Jasperso knygos „Filosofijos įvadas“ (1998). Pasižymėkite pagrindines mintis. Kuo papildytumėte pirmoje užduotyje sukurtą minčių žemėlapi?

3 pamoka

Užduotis Nr. 1. Užpildykite lentelę. Pirmoje grafoje įrašykite dalykus, kuriuos mokotės mokykloje, antroje grafoje įrašykite nefilosofinį klausimą, susijusį su kiekvienu iš dalykų, trečioje grafoje įrašykite filosofinį klausimą, susijusį su kiekvienu iš dalykų.

DALYKAS	NEFILOSOFINIS KLAUSIMAS	FILOSOFINIS KLAUSIMAS
Matematika	Kiek bus 2+2?	Kas yra skaičius?
Istorija	Kada įvyko Žalgirio mūšis?	Kas yra laikas?

Užpildę lentelę, atsakykite į klausimus:

- Kokių klausimų pavyksta sugalvoti daugiau – filosofinių ar nefilosofinių?
- Ar esama tokio dalyko, iš kurio nepavyktų sugalvoti filosofinio klausimo?
- Kodėl keliami filosofiniai klausimai, kokia jų svarba?

4 pamoka

Užduotis Nr. 1. Surenkite diskusiją tema – ar filosofija yra mokslas?

Pasiskirstykite į dvi grupes ir sugalvokite kuo daugiau argumentų kad filosofija yra mokslas ir kad filosofija nėra mokslas.

Kuri pusė nugalės argumentų kovoje?

5 pamoka

Užduotis Nr. 1. Suskirstykite filosofijos sritis į teisingas vietas lentelėje.

Teorinė filosofija	Praktinė filosofija

Etika

Metafizika

Ontologija

Estetika

Epistemologija

Politinė filosofija

Užduotis Nr. 2. Prisiminkite diskusiją tema ar filosofija yra mokslas ir užsirašykite labiausiai įsiminčius argumentus.

Filosofija - mokslas	Filosofija nėra mokslas

6 -7 pamokos

Užduotis Nr. 1. Pasirinkite vieną iš temų ir parašykite filosofinę esė, remdamiesi vertinimo kriterijais (pridedami).

Temos:

„Filosofija yra asmeninė kova“ (Jaspersas)

„Kas šiandien moko filosofijos, duoda maisto kitam ne todėl, kad šis skanus, bet tam, kad pakeistų to žmogaus skonį.“ (Wittgensteinas)

„Žmonės, nuolat klausiantys „kodėl“, panašūs į turistus, kurie skaitydami kelionių vadovą stovi priešais pastatą ir skaitydami jo atsiradimo istoriją nemato paties pastato.“ (Wittgensteinas)

8 pamoka

Užduotis Nr. 1. Sudarykite minčių žemėlapi tema/nupieškite komiksą/sukurkite filosofinę esė (pasirinkite vieną iš galimybių):

Filosofija teikia žmogui pagrindą (stoikai).

1-2 pamokos. Užduoties Nr. 1 vertinimo instrukcija / kriterijai

Atsakymo pavyzdys	Taškai	Pastabos
Mokiniai pildo minčių žemėlapi, užduotyje pateikti pavyzdiniai klausimai, galima sugalvoti ir savo klausimų. Svarbu užpildyti kuo išsamesnį minčių žemėlapi tema: Kas yra filosofija?		Nevertinama taškais arba vertinama pagal mokytojo (-os) sugalvotą vertinimo sistemą

3 pamoka. Užduoties Nr. 1 vertinimo instrukcija / kriterijai

Atsakymo pavyzdys	Taškai	Pastabos
Klausimų pavyzdžiai pateikiami pačioje užduotyje. <ul style="list-style-type: none"> • <i>Ar esama tokio dalyko, iš kurio nepavyktų sugalvoti filosofinio klausimo?</i> 		Nevertinama taškais arba vertinama pagal mokytojo (-os) sugalvotą vertinimo sistemą Ši užduotis gali būti skirta pasikartojimui arba

<p>Nėra tokių dalykų, visuose gali kilti filosofinių klausimų.</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Kodėl keliami filosofiniai klausimai, kokia jų svarba?</i> <p><i>Filosofiniai klausimai kyla, jei mąstome ne apie konkretų faktą, bet plačiau, abstrakčiau, pavyzdžiui, kas yra pats skaičius, laikas, kalba ir pan. Kokia to svarba žmogui? Kokia prasmė?</i></p>		savarankiškam žinių gilinimui.
--	--	--------------------------------

4 pamoka. Užduoties Nr. 1 vertinimo instrukcija / kriterijai

Atsakymo pavyzdys	Taškai	Pastabos
<p>Mokiniai galvoja argumentus, dalyvauja diskusijoje.</p> <p>Pavyzdžiui, filosofija yra mokslas, nes turi savo sritis, sąvokas, metodus.</p> <p>Filosofija nėra mokslas, nes tai labiau panašu į gyvenimo būdą, antikoje, filosofai kvietė praktikuoti tai, apie ką kalbama.</p>		<p>Nevertinama taškais arba vertinama pagal mokytojo (-os) sugalvotą vertinimo sistemą</p> <p>Ši užduotis gali būti skirta pasikartojimui arba savarankiškam žinių gilinimui.</p>

5 pamoka. Užduoties Nr. 1 vertinimo instrukcija / kriterijai

Atsakymo pavyzdys	Taškai	Pastabos
<p>Teorinė filosofija: Metafizika Ontologija Epistemologija</p> <p>Praktinė filosofija: Etika Estetika Politinė filosofija</p>		<p>Nevertinama taškais arba vertinama pagal mokytojo (-os) sugalvotą vertinimo sistemą</p>

6-7 pamokos. Užduoties Nr. 1 vertinimo instrukcija / kriterijai

Atsakymo pavyzdys	Taškai	Pastabos
<p>Mokiniai parašo filosofinę esė pasirinkę vieną iš siūlomų temų, rašydami remiasi kriterijais, kurie randami čia: https://www.nsa.smm.lt/wp-content/uploads/2024/09/FIL_pav_VBE2_vertinimo-instrukcija_ok.pdf</p>		<p>Nevertinama taškais arba vertinama pagal mokytojo (-os) sugalvotą vertinimo sistemą</p> <p>Ši užduotis gali būti skirta pasikartojimui arba savarankiškam žinių gilinimui.</p>

8 pamoka. Užduoties Nr. 1 vertinimo instrukcija / kriterijai

Atsakymo pavyzdys	Taškai	Pastabos
<p>Mokiniai sudaro minčių žemėlapi tema/nupiešia komiksą/sukuria filosofinę esė (pasirenka vieną iš šių galimybių) tema:</p> <p>Filosofija teikia žmogui pagrindą (stoikai). Forma gali būti įvairi, svarbu atskleisti stoikų filosofijos pagrindus ir filosofijos kaip pagrindo žmogui sampratą.</p>		<p>Rekomenduojama vertinti pagal esė vertinimo kriterijus.</p> <p>Ši užduotis gali būti skirta pasikartojimui arba savarankiškam žinių gilinimui.</p>

Parengė Sigita Šilingaitė